

BEZOEK MET RONDLEIDING OP MAAT

We organiseren het hele jaar door op afspraak rondleidingen door het huis en de stad voor een breed geïnteresseerd publiek (groepjes van 3-12 personen), steeds onder leiding van een historicus of archeoloog met uitstekende kennis van zaken.

Een bezoek kan op zichzelf staan, of het verdiepende onderdeel zijn van een vakantie of een gezellig dagje uit met vrienden of familie, met een studievereniging, reünistenclub, stichtingsbestuur, met collega's van maatschap of afdeling, etc. Leuk voor de bezoeker die zich erover mag verbazen dat Deventer al een bloeiend bestuurlijk, intellectueel en commercieel centrum was toen er in Amsterdam nog geen paal in de grond stond. En voor wie zijn Frans-, Duits- Engels- of Italiaanstalige vrienden of relaties eens wil trakteren op een uniek historisch uitje in Nederland.

ALLES OP EEN RIJTJE

• Rondleiding VVV of GGH

Kort bezoek tijdens een rondleiding die door de VVV (Brink 89) of het Geert Grote Huis (Lamme van Dieseplein 4) wordt georganiseerd. Voor nadere informatie wendt u zich tot deze organisaties: deventer.info of geertgrotehuis.nl.

• Individueel bezoek zonder afspraak Elke zaterdagochtend staat de deur van de Proosdij open van 10 tot 11 uur.

Aansluitend wordt vaak de mogelijkheid tot deelname aan een rondleiding geboden.

• Rondleidingen voor kleine groepen op afspraak

Als u met een groepje van minimaal 3 en maximaal 12 personen bent, kunt u op een ander tijdstip een rondleiding door huis en stad boeken. Deze duurt ca. anderhalf uur.

AFSPRAAK MAKEN

Stuurt u een bericht met uw contactgegevens en de gewenste datum naar info@geertgrote.nl, dan wordt er z.s.m. contact met u opgenomen om afspraken te maken.

Kosten:

Entree Proosdij: €1 p.p.

Rondleiding: €10 p.p. (incl. kopje koffie/thee)

Scholieren/studenten (tot 27 jaar): €5 p.p.

Kinderen t/m 12 jaar: gratis (mits begeleid)

De Proosdij • Sandrasteeg 8 • 7411 KS Deventer

Uitgebreidere historische informatie vindt u op www.geertgrote.nl

DE PROOSDIJ VAN DEVENTER

IN HET HART VAN DEVENTER STAAT
EEN OPVALLEND GEBOUW: DE
PROOSDIJ, HET OUDSTE NOG
BEWOONDE HUIS VAN NEDERLAND.

De huidige Proosdij werd vanaf 1130 gebouwd door Filip van Katzenelnbogen en zijn opvolgers als proost van Deventer. De proost-aartsdiaken was hoofd van het Kapittel van Sint Lebuinus, een college van kanunniken of koorheren, met veel bestuurlijke taken. Hij vertegenwoordigde de bisschop van Utrecht als kerkvorst (geestelijk leider en landsheer). Hij belichaamde zo het kerkelijk en koninklijk (c.q. keizerlijk) gezag ‘over de IJssel’, en was daarmee in de Middeleeuwen de hoogste geestelijke en wereldlijke leider ter plaatse.

In een tijd waarin de meeste huizen van hout of leem waren, kon de proost beschikken over een stenen residentie die paste bij de hoogwaardigheid (en het niet altijd ongevaarlijke karakter) van zijn ambt. Tot op heden hebben de natuurstenen muren tot en met de tweede verdieping nog goeddeels hun oorspronkelijk Romaanse, defensieve karakter behouden, met een gemiddelde dikte van meer dan een meter.

Aangezien er weinig natuursteen in de regio voorhanden was, en de introductie van de baksteen nog een eeuw op zich zou laten wachten, haalden de bouwheren hun materiaal uit hun geboortestreek rond de Eifel: tufsteen en trachiet. De nog goed zichtbare grote gebosseerde bouwstenen (*Buckelquader*) zijn kenmerkend voor de Staufersstijl (de keizerlijke huisstijl), waarvan dit een zeer zeldzaam Nederlands voorbeeld is.

Als we de fundering meetellen, is het gebouw niet een kleine 900, maar zelfs meer dan duizend jaar oud. De ware ouderdom van het huis is pas tijdens bouwkundig onderzoek voorafgaande aan de restauratie in opdracht van de Maatschappij tot Stads-herstel NV Bergkwartier begin jaren negentig aan het licht gekomen. Deze restauratie is in 1994 bekroond met de *Europa Nostra Award*

Uit archeologische opgravingen in 2022 blijkt dat het hof van de proost in de Middeleeuwen veel groter was dan aanvankelijk gedacht. Het vormde samen met het aangrenzende bisschops-hof een zgn. immuniteit. Dit was de kerkelijke kern van Deventer, waarover de stedelijke overheid geen zeggenschap had, een soort mini-Vaticaanstad dus, voorzien van muur en gracht.

Sinds 2022 is de begane grond van de Proosdij weer toegankelijk voor publiek. Deze ruimte is ingericht als een permanente mini-expositie, gewijd aan de lange en roerige geschiedenis van het gebouw in de context van de stad, en aan de bijzondere bewoners die het in de loop der eeuwen huisvestte.

De bovenetages van de Proosdij worden nog steeds bewoond, en zijn daarom niet algemeen toegankelijk. Hier bevindt zich tevens de zetel van het Universitair Kapittel Geert Grote, het bestuurscentrum van een aantal rechtspersonen, waaronder de Geert Grote Universiteit (GGU) en de Deventer Universitaire Pers (DUP).

TOEGANGSMOGELIJKHEDEN EN PUBLIEKSONTVANGST

Er zijn verschillende mogelijkheden om de Proosdij te bezoeken, variërend van een vluchtige blik binnen werpen tot het krijgen van een uitgebreide, op u persoonlijk toegesneden uitleg.

Bezoek in het kader van een rondleiding (VVV of GGH)

De vaste tentoonstelling op de begane grond van de Proosdij is te bezichtigen in het kader van rondleidingen die door de VVV of het Geert Grote Huis (GGH) worden georganiseerd onder leiding van een hunner gidsen. Informeert u bij deze organisaties naar de mogelijkheden.

BINNEN ZONDER KLOPPEN: ZATERDAG VAN 10 TOT 11

U kunt als individuele bezoeker eenmaal per week, op zaterdag van 10 tot 11 uur, zonder afspraak binnenstappen bij Sandrasteeg 8 en de aldaar ingerichte expositie over de geschiedenis van het huis bezichtigen (waaronder 3D-animaties van de bouwfasen van de Proosdij en van enkele middeleeuwse Deventer kerkschatten). (lees verder aan ommezijde)

